

FİLLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

1. Kılış (iş) Fiilleri: Bir iş, hareket anlatan bu fiillerdir. Bu fiiller nesne alabilir. Bu fiillere yöneltilen "neyi, kimi" sorularına cevap alınabilir. Bu fiiller "onu" sözcüğü ile okunur. Bu fiiller çatısına göre geçişli fiillerdir.

Örnek: at- (onu at-), ver- (onu ver-), ye- (onu ye-)

2. Durum Fiilleri: Herhangi bir varlığın içinde bulunduğu hali (durumu) anlatan fiillerdir. Bu fiiller nesne almazlar. Bu fiillere yöneltilen "neyi, kimi" sorularına cevap alınmaz. Bu fiiller "onu" sözcüğü ile okunmaz. Bu fiiller çatısına göre geçişsiz fiillerdir.

Örnek: git- (onu git- "olmaz"), uyu- (onu uyu- "olmaz"), otur- (onu otur- "olmaz")

3. Oluş Fiilleri: Herhangi bir varlıkta irade dışı meydana gelen değişikliği anlatan fiillerdir. Oluş bildiren fiiller nesne almazlar. Bu fiiller çatısına göre geçişsiz fiillerdir.

Örnek: yaşlan-, küflen-, pas-, büyü-, uza-, çürü-, kızar-(meyve, yüz)...

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde oluş bildiren bir fiil kullanılmıştır?

- A) Sonbaharın gelmesiyle yapraklar sararıyor.
- B) Kara haberi duyunca saatlerce ağladı.
- C) Manavdan iki kilogram portakal alalım.
- D) Tatil günleri çok geç yatarım.

2. Aşağıdakilerin hangisinde durum fiili kullanılmamıştır?

- A) Bugün çok erken saatte uyumuş.
- B) Aldığımız ekmekler bayatladı.
- C) Televizyonda izlediğim diziyeye çok güldüm.
- D) Yıllardır bu mahallede oturuyorum.

3. Aşağıdakilerin hangisinde iş-oluş-durum fiilleri sırasıyla verilmiştir?

- A) silmek - morarmak - yırtmak
- B) gülmek - susmak - yeşermek
- C) kırmak - kızarmak - koşmak
- D) paslanmak - sevmek - sormak

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi oluş fiilidir?

- A) Bugün hava erken karardı.
- B) Yaralı serçenin ölümüne çok üzüldük.
- C) Bir anda kapıyı çarpıp çıktı.
- D) Aldığı kitapları erkenden getirdi.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi "durum" fiilidir?

- A) Epey zamandır kesilmeyen tırnaklar iyice uzadı.
- B) Yemekten sonra yürüyüş iyigeler.
- C) Marketten iki ekmek ve bir şişe süt aldım.
- D) Akşamları gezinti yapmayı severim.

6. Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerden hangisi oluş bildirmektedir?

- A) Daldan kendi elleri ile elma kopardı.
- B) Dün yaşadıklarını kimseye anlatmadı.
- C) Yazılan şiirlerin hepsini okudum.
- D) İki haftadır bekleyen ekmekler bayatlamış.

7. " bulmak - unutmak - durmak " fiillerinin anlam özellikleri sırasıyla nasıldır?

- A) iş - iş - durum
- B) durum - durum - iş
- C) iş - durum - durum
- D) durum - iş - durum

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde oluş fiili bulunmaktadır?

- A) İş yeri hafta sonu temizlenecek.
- B) Tüm tabakları elinde yıkadı.
- C) Kapıyı maviye boyamış.
- D) Görmeyeli boyu çok uzamış.

- I. Tüm kapılar ardına kadar açıldı.
- II. Bahçedeki ağaçlar yeşerdi.
- III. Perdelerin rengi sarardı.
- IV. Demire bağlanan ip koptu.

9. Yukarıdaki cümlelerin hangisinde oluş fiili kullanılmıştır?

- A) I-II B) II-III C) III-IV D) II-IV

10. Aşağıdakilerin hangisinde durum fiili kullanılmıştır?

- A) Çocukluk günlerimi özlüyorum.
- B) Her sabah erkenden uyanırım.
- C) Artık hava daha erken kararıyor.
- D) Bu soruların cevabını bilmiyorum.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem oluş fiilidir?

- A) Sağlığına kavuşmak için her gün yürüyordu.
- B) Bozuk yolda giden araç birden durdu.
- C) Yağmurdan demirler paslanmıştı.
- D) Dedem karne günü bana harçlık verdi.

12. Aşağıdaki çekimli fiillerden hangisi anlamına göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Tahtadakileri defterime yazdım.
- B) Dün seni parkta gördüm.
- C) Tahtadaki yazıları sildim.
- D) Sınıfta en arkada oturuyorum.

- 1.A 2.B 3.C 4.A 5.B 6.D 7.A 8.D 9.B 10.B 11.C 12.D